

Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић”

ГЕДЕОН ДУНЂЕРСКИ
Велики добротвор Београдског универзитета

изложба поводом Дана Библиотеке
каталог

Београд, 2009.

Дигитализацију рукописних књига из библиотеке Гедона Дунђерског
омогућио Секретаријат за културу града Београда

Када је 24. маја 1926. године Универзитетска библиотека почела са радом у новој згради, првој на нашим просторима која је изграђена специјално за библиотеку, требало је наставити са попуњавањем њеног књижног фонда. Према *Дневнику*¹ Уроша Џонића, и пре овог датума, Универзитетска библиотека је добијала публикације. «Иначе, пакети за Универзитетску библиотеку виђају се у ректорату, у канцеларији декана Филозофског факултета, у писарници Университета, по ходницима код служитеља итд.» Прва већа пошилика књига стигла је 1922. године из Енглеске. Исте године Смитсонов институт из Вашингтона послао је шездесет девет сандука књига, од којих је одређен број био намењен Универзитетској библиотеци, током 1923. фонд је обогаћен поклонима из Париза и Женева. Нарочито су после Првог светског рата многе институције савезничких земаља желеле да постану добротвори Универзитетске библиотеке. Тако је на поклоњеним делима Валтера Скота, у 48 томова, записано следеће: «Поклон Универзитета у Лондону Библиотеци Универзитета у Београду, као знак дивљења за удео Србије у Великом рату, 1914-1919»². Такође је, после отварања Универзитетске библиотеке, настављена куповина књига на рачун репарација, која је започела још 1923. године. Та драгоцену издања стићи ће 1928. и 1929. године.

Поклони књига из наше земље били су стални, многобројни и често врло велики. Чиниле су их научне и просветне установе, редакције појединих листова и часописа, издавачка предузећа и књижаре, као и приватна лица из разних крајева Југославије; много поклона дато је и на тражење библиотечке управе, која је била у томе неуморна.³

Предузимљива управа је, сазнавши да Петар Стојадиновић, познати библиофил из Новог Сада, директор новосадске «Заставе», намерава да прода своју изузетно вредну библиотеку, започела са њим преговоре о могућности да Универзитетска Библиотека добије ову колекцију књига.

Крајем 1928. године, Стојадиновић је писао Урошу Џонићу, управнику Универзитетске библиотеке:

1 Универзитетска библиотека, Архивска збирка Одељења реткости, Ибр. 4138

2 Presented by the University of London, University College, to the Library of the University of Belgrade, as a symbol of admiration for Serbia's part in the Great War 1914 -1919. Инвентарисано 17. 7. 1926. године, инвентарни број И. 9265.

3 Р. Марковић, Универзитетска библиотека : (1921-1945), Београд 1968, 28

Поштовани Господин Управниче!

Учтиво Вас молим, у интересу саме акције, за откуп моје библиотеке, да дате, да се онај чланак у «Политици» унесе.

Молим да путем телефона (број 5000) кажете уредништву да чланак може бити уврштен, који су добили од Госп. Андре Плавшића из Новог Сада. У чланку као што сте и сами прочитали пише се о кризи старих српских књига, а о српским књигама може се писати и да је среће да се више бавимо књигама и питањем како да књигу од пропасти сачувамо, јер је у српском народу традиционално да српска књига доспева у подрум или на таван, па онда у пећ. Боље је велим писати по листовима о разним збиркама наших библиотека, о начину како књиге не треба бацати на таван и у пећ, - него што пунимо листове са разним аферама, као што је она аеропланска, ради које се пуне силни чланци са ништавним изјавама, које су читалачкој публици већ досадили.

Није мислим згорег, направити мало пропаганде у Београду за ово моје драгоцено благо, које треба да дође у Ваше руке и у Ваше зидине, јер му је тамо и место, као народна драгоценост.

Уредништво Политике не треба да се плаши да иностранство не дозна о мојој збирци, јер ја кад би то хтео, могао би врло лако заинтересовати стране листове, и они би донели читаве ступце у својим органима. Ја као добар Србин знам шта је моја дужност. Да ја нисам имао осећаја за српску књигу, ја их не би ни скупљао, не би обилазио подруме и таване, него би своје паре улагао у винограде и куће и било би свакако рентабилније. Много сам пута имао ја и у породици тешких дана ради какве гомилице књига. Много пута сам удешавао да ми се књиге онда донесу када сам сâм код куће, да би избегао сукобе са породицом и кажем Вам страшна је то болест бити скупљач књига по цену целокупне зараде и све уштеде у размаку од 30 година а при томе не бити породично имућан, но свакад живећи од своје плате и своје зараде.

Ја сматрам за своју дужност да са своје стране ништа не пропустим те да свим силама надстојим да оно што сад уновчити морам остане у отаџбини. Ја имам и оправдане наде да ће и други људи хтети да ме у овој ствари потпомогну и тек када би сви покушаји пропали, онда би дошао на ред у иностранству «ко» да више, а има их доста са високом валутом који би за «папенштил» купили моје рафове.

Мени је нуђена веза са Ватиканском библиотеком (историјским музејем) имао би добре везе са библиотекама два највећа енглеска универзитета. У резерви стоје библиотека Друштва народа у Женеви и Универзитетска библ[иотека] у Вашингтону, - али сада све на страну. Ја чекам посету Вашу

и Г[осподи]на Павла Поповића и молим Вас братски и пријатељски да ми ускоро дођете и да ме о доласку известите како би ме у стану затекли јер кад год одлазим у околину.

Ја Вас много поштујем и поздрављам
П. Стојадиновић
Нови Сад, 11. XII 1928.
Трг Ослобођења 3

бр. 4689

Поздрављајући Вас урушу Цонићу!

Урушу Вас молим, у мношесту раније, да откријете моје сибирјанство, да дајете, да се крај планак у "Политички" часе.

Молим да купите декарона (р. 5000) Ротиндег, урушајући, да планак моје сибирјанства, који су сибирјанци су. Андре Плавинка, најбоље одре. Урушајући као што ми је и самим дописима била је о Криму ридари еротику Рива, а о еротику Рива моје се ридари и да је еротику да се била сибирјанства Рива и ридари како да Риву урушајући еротику, јер је у еротику кароту еротику Рива, да еротику Рива еротику у ридари ион на ридари, да онда у ридари, да је велики ридари по еротику Рива о ридари Рива и ридари Рива, о ридари како Рива ридари Рива и ридари и у ридари, — него што ридари Рива са јаким аеротима, као што је оа аеротима, још Рива се ридари Рива, да ридари Рива и ридари Рива, који су ридари Рива ридари Рива.

Није велики ридари, кад ридари моје ридари Рива у ридари да ово моје ридари Рива, који ридари Рива.

Писмо Петра Стојадиновића Урошу Цонићу

Изгледа да је посета Павла Поповића, председника Библиотечког одбора и Уроша Џонића била успешна, јер Стојадиновић пише:

Штовани Господин Управниче!

У року од два дана донећу Вам ознаку количине књига како ми при Вашем одласку рекосте да Вам поднесем.

Данас ми је једна нова ствар дошла до руку коју сам у библиотеку уврстио па ако хоћете можете у Вашој Новаковићевој Библиографији допунити. Страна библиографије 26.

Евангелија чтомая во святый и великій четвртакъ на литургій, итд. итд. ижд. Дим. Каулицій. Въ Виеннѣ пис. благ. отъ Курцбекъ 1791. 8-на 47 л.

Означите да је ово поновљено издање Захарија Орфелина. Оригинал Захарија Орфелина који није видео ни Шафарик, ни Новаковић имадем ја у рукама, ванредно лепо очуван, са свим листовима и оригиналним корицама. Цео наслов исти као у Библиографији од године 1791. до свршетка реченице

въ тойже стый великій пѣтокъ

онда овако наставља

Ради православныхъ *Славено-Сербскага народа* Обоего пола итд. итд. на типъ *изданна* от З. О. лѣта 1764. *находится* *Тупогр. Дим. Θεοδοσία*, печатано в Московской *Тупогр.* 1759. 47 листа, величина мала осмина. 47 листа, величина мала осмина.

Издање од 1791. год. нема те доње клаузуле да је књига од Зах. Орфелина али је у свему прештампано од речи до речи у унутрашњости књиге по Орфелиновом оригиналу.

Према томе имадемо сада од Орфелина једну књигу више коју нисмо имали.

Поздрав и до виђења.

Ваш П. Стојадиновић

19. XII 928.

Непознати су разлози због којих се чланак о Стојадиновићевој библиотеци који је он помињао у свом првом писму Урошу Џонићу није појавио у «Политици», али он је сачуван у архиви Библиотеке:

Једна културна реткост

- Библиотека са (празно) хиљада књига; сачуване српске књиге из последња два столећа и старијих времена-

Код нас у нашој држави а нарочито у српским крајевима није баш велики број ни јавних ни приватних библиотека. Зна се шта су узроци томе и они оправдавају ову не баш милу чињеницу.

Минули светски рат и страховито варварско понашање наших националних непријатеља учинише још горим стање на пољу скупљања наших књига. Непријатељска окупација у Србији уништила је у правом смислу речи све библиотеке и водила се права хајка на српску књигу, да јој се и сваки траг изгуби.

Није било боље ни у осталим српским крајевима под Аустро-Угарском. И овде су аустро-мађарске власти конфисковале српске библиотеке, залазиле у српске куће и односиле српске књиге, а где тога није било, ту су опет многи наши људи у страху и у бојазни да не би имали посла са аустро-мађарском полицијом и жандармеријом, сакривали своје српске књиге или их чак и уништавали.

Многа је српска књига тако пропала и нестала, а штета и губитак који је тиме наша књига претрпела, неизмерна је. Дужност је стога сваког нашег интелегента да прикупља и чува сваку нашу српску, нарочито старију књигу, јер те књиге су неоцењиви и незаменљиви споменици нашег културног развића.

У овом погледу код нас се до сада врло мало чинило, а поготово није спровођена организована пропаганда за чување и прикупљање српских књига и то нарочито старијих наших књига. Број библиофила код нас је стога доста мален а уз то немамо ни организовану међусобну везу и контакт међу нашим љубитељима и скупљачима књига.

Један од оних ретких наших библиофила, који већ годинама са необичним маром и разумевањем ради на скупљању српских књига јесте г. Петар Стојадиновић управник штампарије «Заставе» у Новом Саду. Резултат библиофилског вишегодишњег рада г. Стојадиновића јесте његова огромна библиотека у којој има свега око (празно) хиљада књига и то само српских (празно) хиљада а на осталим језицима око (празно) хиљада књига.

Но знаменитост ове библиотеке не лежи толико у броју књига, колико у самој вредности тих књига. Јер г. Стојадиновић је успео да прикупи (празно) србуља и најстаријих наших штампаних књига из 15 и 16 столећа, затим леп број наших књига из 17 столећа и готово све српске књиге из 18 и 19 столећа. Права је реткост пак у тој библиотеци, да су скупљени и комплетирани наши часописи из прошлог столећа, што је заиста велика добит за проучавање наше књижевности.

Прикупљање свих тих наших књига и часописа није био лак посао. Г. Стојадиновић је ретком истрајношћу и ревношћу обилазио многа места, залазио у сваку кућу где год је само дознао да има по која стара српска књига, превртао прашњаве таване и мемљиве подруме, само да спасе од коначног упропашћења многу стару српску књигу.

Данас библиотека г. Стојадиновића значи велики културни наш добитак и неоцењива реткост за проучавање развоја наше књижевности. Поред библиотеке г. Јоце Вујића⁴ у Сенти ова библиотека г. Стојадиновића заиста је велика добит у нашем скупљању српских књига.

За ову ретку библиотеку г. Стојадиновића дознали су и неки меродавни кругови у Београду и као што смо извештени, воде се преговори да се та библиотека уступи Универзитетској Библиотеци, где је заправо и њено право место. Г. Стојадиновић изразио се вољним да изађе на сусрет овој жељи и ако управа Универзитетске Библиотеке нађе материјалних средстава за откуп ове библиотеке, београдски ће универзитет бити обогаћен ретком збирком књига и многа ће стара српска књига бити сачувана на најпогоднијем месту.»

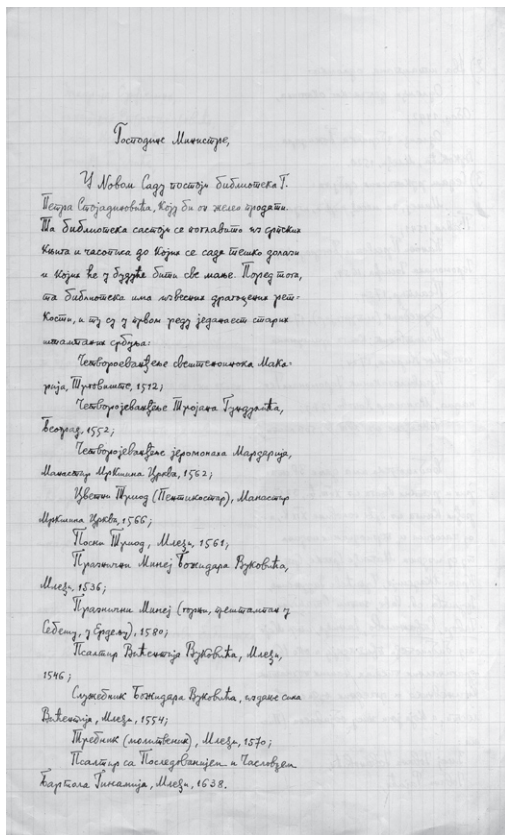
Урош Џонић се, пошто је добио потребне податке о Стојадиновићевој колекцији, обратио министру с молбом да се ова библиотека откупи за Универзитетску библиотеку:

Господине Министре,

У Новом Саду постоји библиотека Г. Петра Стојадиновића, коју би он желео продати. Та библиотека састоји се поглавито из српских књига и часописа до којих се сада тешко долази и којих ће у будуће бити све мање. Поред тога, та библиотека има извесних драгоцених реткости, и ту су у првом реду једанаест старих штампаних србуља:

1. Четворојеванђеље свештеноинока Макарија, Трговиште, 1512;
Четворојеванђеље Тројана Гундулића, Београд, 1552;
Четворојеванђеље јеромонаха Мардарија, Манастир Мркшина Црква, 1562;
Цветни Триод (Пентикостар), Манастир Мркшина Црква, 1562;
Посни Триод, Млеци, 1561;
Празнични Минеј Божицара Вуковића, Млеци, 1536;
Празнични Минеј (горњи, прештампан у Себешу, у Ерделју), 1580;
Псалтир Вићентија Вуковића, Млеци, 1546;
Службеник Божицара Вуковића, издање сина Вићентија, Млеци, 1554;
Требник (молитвеник), Млеци, 1570;
Псалтир са Последованијем и Часловцем Бартола Гинамија, Млеци, 1638.

4 И ова библиотека је 1931. поклоњена Универзитетској библиотеци

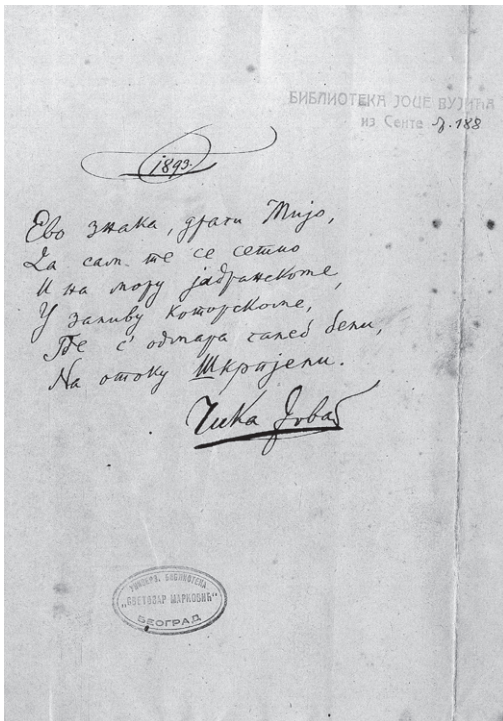
Урош Џонић

- 2) Два штампана одломка:
 - Одломци цетињског октоиха, Обод, 1492;
 - Одломци зборника Богодара Вуковића, Млеци, 1520.
- 3) Седам рукописних срубуља:
 - Минеј, за месец април, игумана Павла, 1541
 - Канони пресветле Богородице, Јеромонаха Јосифа, 1654;
 - Псалтир, 1759;
 - Службеник (литургијар), 1730;
 - Молитвеник; књига праигумана хоповског Кирила, 1724;
 - Правилзаконик Јеромонаха Генадиа, Манастир Хопово, 1779;
 - Јеванђеље из XVIII в., 506 листи.

Библиотека даље има 38 старих и ретких књига из XVIII в., 325 ређих књига из прве половине XIX в., а од часописа и периодичних издања ту су издања

Матице Српске, Срп[ске] Краљ[евске] Академије, Чупићеве Задужбине, Друштва св[етог] Саве, затим Отаџбина, Јавор, Стражилово, Даница, итд. Најзад библиотеци припадају и око 160 оригиналних писама наших познатих књижевника и угледних људи из прошлости, а која још нису објављена. Писма:

Змај Јована Јовановића,

Јована Рајића,
Захарија Орфелина,
патријарха Стратимировића,
Павла Ненадовића,
Јосифа Рајачића,
Саве Текелије,
Книћанина,
Кнеза Михаила,
Метерниха,
Монастерлије и др.

Како ова библиотека, која у целини има око 8.000 књига, представља велику вредност и драгоцен материјал за проучавање наше прошлости, и како би била велика штета да се она прода у иностранству, част нам је предложити Вам, Господине Министре, да изволите издејствовати да се ова библиотека откупи за Универзитетску Библиотеку у Београду, која има сразмерно мало књига из српско-хрватске књижевности и науке.

Г. Петар Стојадиновић, сопственик ове библиотеке, тражи на име откупа суму од 320.000 динара, која, с обзиром шта садржи његова библиотека, није велика да се не би могла примити.⁵

Иако је, највероватније, стигао негативан одговор, библиотечко руководство се није предавало, желело је да се ова библиотека нађе у Универзитетској библиотеци, па су се Павле Поповић, др Веселин Чајкановић и управник Библиотеке Урош Џонић заједничким писмом 25. јануара 1929. године обратили Михаилу Пупину⁶:

Врло уважени и цењени Господине Професоре, Благодарехи великој помоћи Карнегијеве Задужбине и материјалној помоћи наше државе сазирана је у Београду Универзитетска библиотека и отворена у мају 1926 године. То је прва научна библиотека у Београду чији је задатак: помоћи свестрани научни рад на нашем Универзитету и пружити могућности нашим многобројним, већином сиромашним студентима, да се што боље и што потпуније спреме за свој позив у животу.

Најважније потребе Библиотеке – набавити књиге и часописе – нису још задовољене. Универзитет нема материјалне могућности да задовољи све своје многобројне потребе, а државна помоћ је толико мала да снабдевање Библиотеке у већим и систематским размерама просто је немогуће. Међутим, као што Вам је познато, без богате, добро снабдевене и добро организоване библиотеке не може бити ширег научног рада. Интересујући се стално на који би начин могла попунити своје празнине, Универзитетска Библиотека је извештена да у Новом Саду постоји библиотека Г. Петра Стојадиновића, коју би он желео продати. Та библиотека састоји се поглавито из српских књига и часописа до којих се сада тешко долази и којих ће у будуће бити све мање. Поред тога, та библиотека има извесних драгоцених реткости. Ту су:

1. Једанаест старих штампаних србуља :

Четворојеванђеље свештеноинока Макарија, Трговиште, 1512 (врло ретко);
Четворојеванђеље Тројана Гундулића, Београд 1552 год., (врло ретко);
Четворојеванђеље Јеромонаха Мардарија, Манастир Мркшина Црква, 1562

⁵ Копија писма, без датума

⁶ Р. Марковић, Универзитетска библиотека у Београду : (1921-1945), Београд 1968, 50.

год. (врло ретко); Цветни Триод (Пентикостар), Манастир Мркшина Црква, 1566 г. ; Празнични Минеј Божицара Вуковића, Млеци, 1536 г. ; Празнични Минеј (Горњи, прештапан у Себешу, у Ердeљу), 1580; Псалтир Вићентија Вуковића, Млеци, 1546; Служобник Божицара Вуковића, издање сина Вићентија, Млеци, 1554; Требник (Молитвеник), Млеци, 1570; Псалтир са Последованијем и Часловцем Бартола Гинамија, Млеци, 1638 г.

2. Два штампана одломка:

Одломци Цетињског Октојиха, Обод, 1492; Одломци зборника Божицара Вуковића, Млеци, 1520.

3. Седам рукописних србуља:

Минеј, за месец април, Игумана Павла, 1541 г. ; Канони Пресветле Богородице Јеромонаха Јосифа 1654; Псалтир, 1759 г. ; Служобник (Литургијар), 1730; Молитвеник, Књига проигумана Хоповског Кирила, 1724; Правилозаконик јеромонаха Генадија, Манастир Хопово, 1779; Јеванђеље из XVIII века, 506 листа.

Библиотека има даље 38 старих и ретких књига из XVIII века; 325 ређих књига из прве половине XIX века, а од часописа и периодичних издања: издања Матице Српске, Српске Краљевске Академије, Чупићеве Задужбине, Друштва Св[етог] Саве, затим Отаџбина, Јавор, Стражилово, Даница, Бранково Коло, Босанска Вила и т.д. – часописи који су данас, после рата, врло ретки и скоро је немогуће комплетирати их. Најзад Библиотеци припадају и око 160 оригиналних писама наших познатих књижевних и угледних људи из прошлости, а која још нису објављена. (Писма: Змај Јована Јовановића, Јована Рајића, Захарија Орфелина, Патријарха Стратимировића, Павла Ненадовића, Јосифа Рајачића, Саве Текелије, Книћанина, Кнеза Михаила, Метерниха, Монастерлије и др.)

Ова библиотека, која у целини има око 8.000 књига (поред домаћих има и страних) представља велику вредност и драгоцен материјал за проучавање наше народне прошлости и несумњиво је једна од највећих и најважнијих приватних библиотека у земљи. Сопственик је приморан да ту библиотеку прода и како сазнајем има већ понуда из иностранства. Значи, библиотека би се продала и однела у туђину, а то би била огромна штета и губитак за нашу науку, који се не може никад надокнадити.

Извештавајући Вас о свему овоме, Господине Професоре, и познавајући Вас као великог народног добротвора, чије је име познато и цењено у целој нашој домовини, ја сам слободан обратити Вам се с једном великом молбом. Наиме, после дугог саветовања са пријатељима Универзитетске Библиотеке, решио сам се да Вас најлепше умолим за помоћ, која би се састојала у откупу библиотеке Г. Стојадиновића. После откупа библиотека

би се пренела у Београд и чувала би се под Вашим цењеним и уваженим именом у Универзитетској Библиотеци, а могли би се дати и виднији знаци том Вашем драгоценом поклону.

Ово чиним са надом да ћете изићи у сусрет овој молби, јер имамо неколико хиљада младића-студената, који са великим тешкоћама припремају своје дипломске испите и докторате. Без књига и часописа у Београду они су приморани да чине и путовања и да се задужују само да би се припремили како ваља за своје испите. На ове младе људе полагају се велике наде, свет остаје на омладини, и треба их помоћи ради добра и напредка целе земље и целог народа.

Господин Петар Стојадиновић, сопственик поменуте библиотеке, тражи на име откупа суму од 320.000 динара, која, с обзиром шта садржи његова библиотека, није велика да се не би могла примити. У осталом, стручњаци су прегледали библиотеку и констатовали да вреди дати поменуту суму.

Својом дарежљивошћу Ви бисте, уважени Господине Професоре, необично много задужили нашу Библиотеку и нашу омладину. На тај начин, Ви бисте подигли себи видан споменик своје племенитости за вечита времена.

У нади да ћете ми одговорити по овоме писму, ја сам слободан, Господине Професоре, умолити Вас да изволите примити, поред најсрдачније захвалности, и уверење о мом најдубљем поштовању.⁷

Пупин је одговорио 15. априла 1929. године. »Зажалио је што за ову ствар није сазнао бар две године раније, када би, у сваком случају изашао молби у сусрет. Сад, пак, он то није могао да учини. Његово здравље за последње две године беше јако попустило, па је, како каже, био принуђен да своју имовину и 'у староме крају' и у Америци 'доведе у ред'. По томе реду део прихода од те имовине који могаше да троши није био тако велики да би њиме могао да купи и 'поменуту библиотеку'. Сматрајући, међутим, да ову библиотеку свакако треба сачувати за српску универзитетску омладину, др Пупин је предложио тада да се нађе десет имућних људи да је заједнички купе и Универзитету поклоне; он је пристао да буде један од њих.»⁸

Док се преписка са Михајлом Пупином водила, др Гедеон Дунђерски, индустријалац из Новог Сада, откупио је Стојадиновићеву библиотеку и поклатио је Универзитету. Вест о томе примљена је у јавности с великом радошћу. «Био сам тако збуњен и у некој врсти неверице, тако да нисам имао речи да Вам усмено захвалим како је ваљало», писао је Урош Џонић др Дунђерском. Ректор београдског Универзитета др Чедомиљ Митровић,

7 Копија писма

8 Р. Марковић, нав. дело, 50.

усхићен, изјавио је: «То је историјски догађај за Универзитет»⁹.

На питање новинара како је дошао на мисао да откупи библиотеку Петра Стојадиновића и поклони је Универзитету, Гедеон Дунђерски је рекао: «Било би срамота, млади пријатељу, да поред мене живог у Новом Саду библиотеку купе странци. Уважени професор Б. Поповић казивао ми је да је већ осам таквих библиотека отишло у иностранство. Да и ова девета оде, није се могло дозволити. И ето, тако сам учинио». Дунђерски је објаснио и цео случај око куповине: «Све је то било кратко. Библиотеку су прегледала г. професори П. Поповић и Урош Џонић, давно пре тога, и извршили процену. Пошто универзитет није имао могућности да је откупи, професори су се трудили да је ипак добију. Тако су дошли и до мене, и ја се нисам много размишљао. Тако је куповина убрзо одлучена и извршена».¹⁰

ПОЛИТИКАЛ

**Драгоцен поклон г. Дунђерског
Универзитетској Библиотеци**

— Делу од најзначајнијих и најређих предметних издања, које
има 8000 књига, г. Дунђерски је откупио и покласио Универзитетској
Библиотеци —

Универзитет у Новом Саду
Српско-Хрватски Универзитет
Универзитетској Библиотеци
Универзитетској Библиотеци
Универзитетској Библиотеци

У Новом Саду у кући г. Петра Стојадиновића, бившег директора ликовног друштва „Божана“, била је једна библиотека која се савице може рачунати међу најважније и најређе од оних приватних библиотека у овој новој земљи. Г. Стојадиновић је славно библиотекар и са жаром и марљивошћу прарада лубитеља ретке књиге скупљао је на свима странама најпрочећанија примера књиге књижевности. Његова библиотека броји 8000 књига, међу којима много златних и најбољих реткоћа.

Опасност да загубимо неимамачки споменик наше културе

ту ватрско. Поменику је тад и ову драгоцену библиотеку и читаву г. Стојадиновићу би се напустило, али кад би се нашао неки куповац. Препуте у 6 часова послије подне, г. Дунђерски позвао је у Новом Саду г. Стојадиновића и извршило га да му покаже негову библиотеку која се пролазила и, пошто је рећ од г. Стојадиновића био обавештен како о старом издавању књига тако и о неки по којој се оне књиге продају, он се наредном речу питао него је г. Стојадиновићу одмах величајно 80000 динара, колика је била цена, и изјавио да је то сада сопственост Универзитетске Библиотеке у Београду.

Осам хиљада књига

Поменику тих 8000 књига налазе се и ови реткоћи:

Језица старих италијанских орубула: Четворојезична еванђељска Матфеја, Турчинско, 1512 (прво ретко); Четворојезична Тређа Гуклимова, Београд, 1558 (прво ретко); Четворојезична, је романа Маргарит, малетер Мешина Црња, 1562 (прво ретко); Петте језик (Петингостар), малетер Мешина Црња, 1566; Правилни Мена Беклард Буковина, Машин, 1550; Правилни Мена (године), претпечатан у Сибирју, у Правој 1605; Печатер Библијски Буковина, Машин, 1548; Скујерски Буковина Буковина, издање Београд, Машин, 1554; Тробојне (Машински), Машин 1550; Печатер са Писмописаром и Часописи Царска Гимназија,

Поседна делегација Универзитета – сви декани и библиотечки управник – са ректором на челу, спрема се да отпутује у Нови Сад и лично захвали др Дунђерском на великом и несебичном поклону.

Урош Џонић је писао:

Поштовани и драги Г. Стојадиновићу,
После телефонског разговора са Вама разговарао сам поново са Г. Ректором

⁹ исто

¹⁰ Време, Београд, IX, 2623, 11. април 1929, стр. 5

о нашем доласку у Нови Сад, где би изјавили Г. Дру Гедеону Дунђерском лично своју дубоку захвалност за учињени поклон Универзитетској библиотеци.

Међутим, како Универзитет још није добио писмо од Г. Дунђерског, о коме сте ми говорили, а и како је Г. Ректор заузет у недељу, 7. о. м. (дао је обавезу још пре нашег договора о доласку у Нови Сад), то не можемо доћи у недељу, 7. о. м.

Ако ових дана стигне писмо од Г. Дунђерског, Г. Ректор ће га прочитати Управи Университета и онда ће доћи до званичног решења да делегација дође у Нови Сад. Према томе могли бисмо рачунати да се цела ствар може извршити идуће недеље, 14 априла.

Како ће Г. ректор и остали професори Университета вероватно желети да виде Вашу библиотеку, то бих Вас молио да удесите тако да они могу учинити бар кратку посету Вашој кући ради виђења библиотеке.

У нади да ћете ме обавестити на време ако би што било поводом нашег доласка и пријема саме библиотеке, ја Вам шаљем своје најискреније поштовање и поздрав.

6. IV 1929

У.Ц.¹¹

Библиотека, коју је г. др. Гедеон Дунђерски поконио Универзитету, представља огромно културно богатство

Нови Сад, 8. априла. — Библиотека г. др. Гедеона Дунђерског, коју је пре неколико дана на београдску универзитетску библиотеку отпустио својим индустријским и литерарним послом г. др. Гедеон Дунђерски на окупу од зблигог дана, преко постојећих два била из Новог Сада, у Новом Саду библиотеку културног богатства професора Б. Поповић изјавио ми је да је то велико у индустријској, државној и приватној, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Валерија Зигурт, високог квалитета и штампарије, изјавио је да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Она је извешана од професора Б. Поповић и Урши Шовић, да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави, и да је она још није могла да се изјави.

Г. др. Гедеон Дунђерски

Менаџер своју радност, поредом са др. Гедеона Дунђерског и војводе београдске, зблигог г. др. Овчарића.

После посете, Урош Џонић захваљује:

Господину
Петру Л. Стојадиновићу,
б[ившем] директору «Заставе д.д.»
Нови Сад

Поштовани и драги Господине Стојадиновићу,

Част ми је захвалити Г. Дунђерском, његовој породици и Вама на сјајном дочеку који сте нам приредили прошле недељу у Новом Саду. Надам се да сте наставили паковање књига по споразуму са Г. Дунђерским и да ћете ме о току рада известити. Прошле недеље био сам толико заузет изузетним и хитним пословима, да нисам могао да Вам пишем.

Молим Вас да кажете Г. Дунђерском нашу најдубљу захвалност на свему што је до данас учинио и да му саопштите следеће: добро ће бити да Г. Дунђерски упути један акт Университету у коме би рекао да поклања Београдском Университету једну библиотеку од толико и толико књига и у тој и тој вредности. Жеља му је да ту библиотеку преда Универзитетској Библиотеци у Београду и да се чува као његов поклон. Најзад, нека изволи додати ако има и каквих специјалних жеља по овом питању.

Тај акт је потребан да би се Г. Дунђерски званично увео у списак добротвора Университета и да би се тачно забележиле његове жеље, као и осталих легатора Университета, са наменом шта жели да се учини са његовим поклоном.

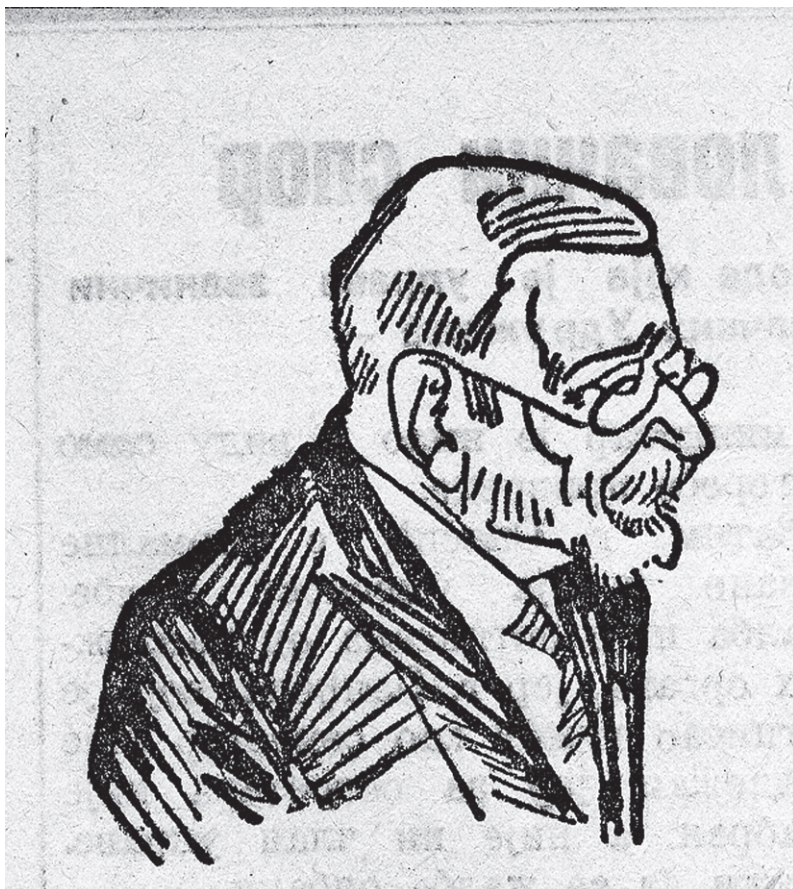
У нади да ћу добити обавештења од Вас, пошто знам да је г. Дунђерски и сувише заузет својим пословима, то Вас молим да и у будуће будете једна врста посредника између Г. Дунђерског и Университета.

С најдубљом захвалношћу и великим поштовањем,
Ваш Управник Универзитетске Библиотеке,
Урош Џонић

22 IV 929
Београд

Примајући овај дар, библиотечка управа примила је и обавезу, коју је писмено саопштила дародавцу, да ће се библиотека «чувати у целини под његовим уваженим именом, и показиваће се сваком посетиоцу као огромни дар једног великог добротвора Университета, науке и наше омладине».¹²

¹² Р. Марковић, нав. дело, 50-51

Геден Дунђерски

(1. II 1875. Србобран – 12. VII 1939. Будимпешта)

велепоседник, индустријалац, банкар, председник Матице српске

Потиче из познате и имућне породице Дунђерски из Србобрана. Основну школу завршио је у родном месту. Матурирао је у Новосадској гимназији 1892. са 17 година, а докторат права у Будимпешти положио је у 21. години. Отац Лазар (1833-1917), оставио му је тестаментом већи део свога богатства - велико имање у Челареву, са прелепим дворцем, шпиританом, пиваром, као и кућу и хотел у Новом Саду.¹³ Геден је поседовао још једну пивару у Зрењанину, још једну фабрику шпиритуса, парни млин и фабрику

¹³ А. Касаш, Камендин : један од велепоседа Дунђерских у Војводини, Нови Сад 2007, 34.

уља у Србобрану, као и више индустријских предузећа у Новом Саду. У Челареву је имао ергелу за узгој коња. Бавио се и напредним сточарством. Био је највећи поседник у Србобрану. Посед му се простирао у општинама Србобран, Бачко Градиште, Бачка Паланка, Нови Сад, Бегеч, Гложан и Челарево¹⁴. Бавио се и политиком и 1910. је постао посланик у Угарском сабору и био члан парламента све до 1918. Председник Матице српске био је од 1911. до 1920. године. Основао је 1923. у Новом Саду фабрику авиона Икарус, коју је касније преселио у Земун. Као и други Дунђерски, био је народни добротвор. Слао је вагоне хране у сиромашне крајеве у време гладних година. За Универзитетску библиотеку у Београду купио је за 320.000 динара изузетно богату библиотеку новосадског библиофила Петра Стојадиновића¹⁵ и поклонио је 1929. године.

14 П. В. Крстић: Дунђерски, Гедеон Геда У : Српски биографски речник, [књ.] 3, Нови Сад 2007, 448-449.

15 Енциклопедија Новог Сада, св.7, Нови Сад 1996, 203-205.

Био је ожењен Теодором - Дором (1887-1965) из угледне породице Влаховић из Старог Бечеја. Дора се бавила хуманитарним радом. Била је на челу Војвођанског црвеног крста, који је обухватао 396 општина Баната, Бачке и Барање, од 1918. до дана његове ликвидације 1924. године¹⁶. Изабрана је једногласно на чело новооснованог Потиског обласног одбора и на том месту била до 1934. када је основан Бановински одбор, којим је председавала до 1936. године. Била је чланица многих женских добротворних друштава. Године 1922. именована је за дворску даму краљице Марије Карађорђевић.¹⁷

Геден и Дора су имали троје деце: синове Лазара (1903-1956) и Душана (1905-1977) и кћер Софију (1907-?).

Дунђерски, по породичном предању, потичу из Херцеговине. Доселили су се у Јужну Угарску крајем XVII века из села Вишњице, код Гацка, бежећи од турског зулума. Прво су дошли у околину Суботице, а касније, око 1713. године прелазе у Сентомаш (данашњи Србобран). Вредним радом и предузимљивошћу постали су најбогатији Срби у Угарској. Оставили су дубоког трага у пољопривреди, индустрији и банкарству, били су велики народни добротвори и носиоци значајних функција у привредним асоцијацијама и културним друштвима.

¹⁶ Споменница Друштва Црвеног крста Краљевине Југославије : 1876-1936, Београд 1936, 203.

¹⁷ Исто, 409, 457.

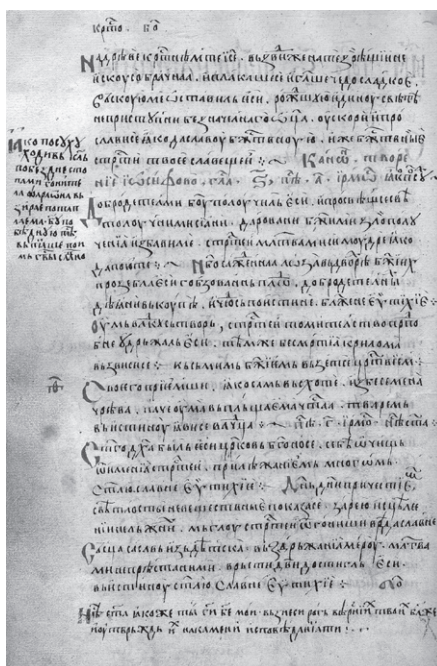
У аграрној реформи после Првог светског рата одузет им је део имања и подељен аграрним интересентима, али су се Дунђерски брзо опоравили. Међутим, у новом поретку, после Другог светског рата, конфискована им је и национализована скоро читава огромна имовина.¹⁸

ИЗ БИБЛИОТЕКЕ ГЕДЕОНА ДУНЂЕРСКОГ¹⁹ РУКОПИСНЕ КЊИГЕ

МИНЕЈ за април / писар игуман Павле. - [Б. м. : б. и.], 1541. - Папир, 115 листова : илумин. ; 310x205 mm

Писмо полууставно, редакција српска. - Иницијали. - Рукопис је добро очуван. На крају текста је запис игумана Павла. Није конзервиран. Поклон Гедеона Дунђерског. Микрофилмован на Мк 10. Дигитализован.

Рс 12

18 Енциклопедија Новог Сада, св. 7 ДЗ-ЕГ, Нови Сад 1996, 199-200

19 Записе за електронски каталог Библиотеке креирале су Бранка Ногић, Наташа Дакић, Александра Тртовац и Сунчица Глишић, а дигитализацију рукописа урадио је Стефан Пендић.

Р. 12

НА ПРАВАХЪ АНЪСТЫ

ЦИВ. БИБЛИОТ. Бр. 61124

Маріе Єгуптїанїні: Поквѣчже вѣсти, яко
вѣ. е. не по, поюте се етры не, нїкандѣ: Сїаже вѣса
поюте се сѣдоу кою великого. Гдїкоже оука вѣпта
поманї сїндздрѣ. и жїтїе утѣте се. Сгд
поет се великїи кандомь: Стрѣт, гдѣ, С, сдмогї.

Тебѣ оубо възврати убогаго видїкїа, неискрїна дрѣвїныхъ.
Клѣколосї шекрїпїлнїце. чїовїсїаї сїлї сдїкїасїсїхъ.
Квѣд, вѣнїамь лїчїнїамь. шкрїщенїемь се кїкїа дѣ.
Кїкїоно вѣрїкїїнїе шкрїкїенїа рдїнїрїанїо гдїхїамь.
Дрѣво вѣсїемь чїтїомоу дрѣвїхъ поклосїнїе.
Поклосїнїемь кїкїополї. радостї по кїрїомї дѣтїамь.
Порухїе сїе сїсїе. еод оубоже сїрїєтїа свїкїплѣ. свїкїплѣ оубо
рѣсїе се своє сїсїєтїе. и во доубоже сїрїєтїа шкїе зїнїсїє шдїа
шкїор. и кїрїанїо: прїкїя радостїно вѣсїлїнїсїе. и сїрїо
сїрїкїо дїанїе. до вїрїамь жїтїемь шкїрѣкїа. и сїрї
нчїсїлїа вѣрїкїїнїе. шкїамїнїсїе вѣнїанїа. и
нчї гдѣ. в. слава. Дшкїнїа оубо лїкїенїа,
нчїрїнї стелїкїнї. шкїрїкїемь вѣрїкїанїа шкїкїкїа
сїсї. и вѣкїамь шлїнїнїхъ вїнї. мльуанїнїтїосїнї
мї повѣдїла нїн. нчїшкїнїа шкїнїамь шкїамїнїа шкїдї.
шкїкїа шдїа шкїамїнїа шкїнїа шкїамїнїа шкїдї.
шкїкїо вѣ. шкїкїо. Сгд шдїрїа.

Ндрѣкїє кїрїїнїамь гдїсїє вѣрїкїїнїнї

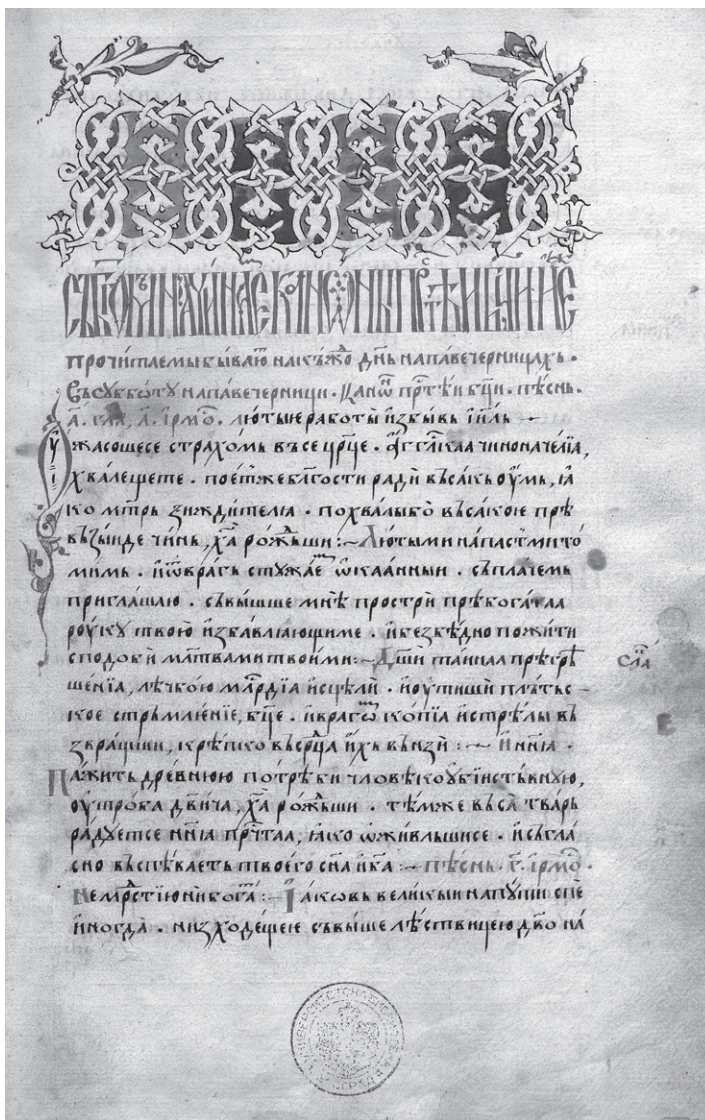
Свѣдѣнїа: *Петра Стюардсина*
ископанїа шкїрїкїа шкїкїа
1928 г.

БОГОРОДИЧНИК јеромонаха Антонија. - [Б. м. : б. и.], 1654. - Папир,
[2], 128 листова : илумин. ; 327x220 mm

Писмо полууставно, редакција српска. - Иницијали, на почетку лепа заставица. - Примерак је добро очуван, није конзервиран. Поклон Гедеона Дунђерског. Микрофилмован на Мк 5. Дигитализован.

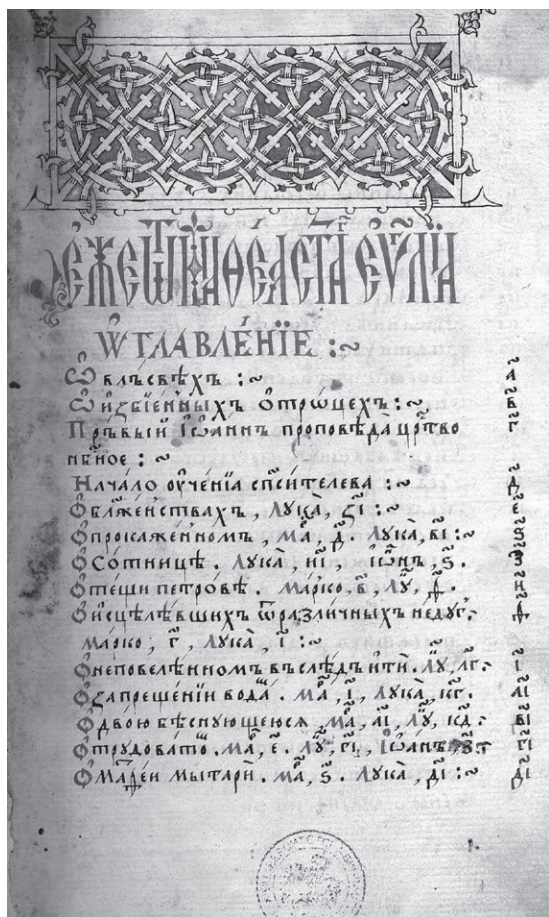
Рс 5

ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ / писар јеромонах Пахомије од Црне Горе од Реке. - [Б. м. : б. и.], 1685. - Папир, 505 листова : илумин. ; 286x176 mm

Писмо уставно са елементима полуустава, редакција молдавска. - Минијатуре: ликови еванђелиста, Матеј на л. 5, Марко на л. 138, Јован на л. 365. - Заставице, иницијали, украси. - Из садржаја: Синаксар месецима. Ред читања јеванђеља по данима од Ускрса. Теофилактон предговор. Јеванђеље по Матеју. Јеванђеље по Марку... - Није конзервиран, али је одлично очуван. Поклон Гедсона Дунђерског. Микрофилмован на Мк 18. Дигитализован.

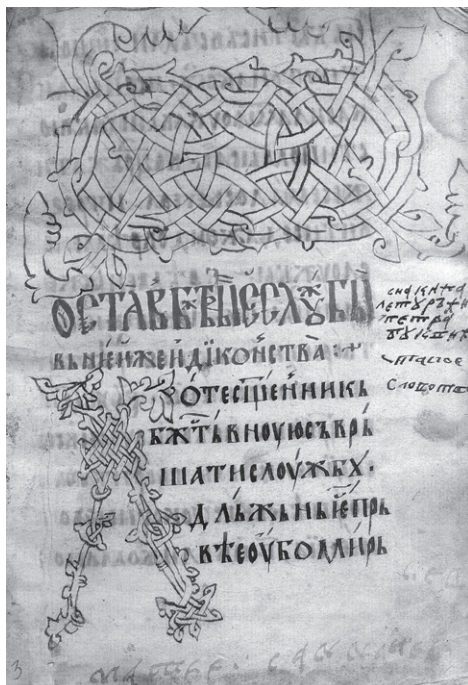
Рс 21

СЛУЖАБНИК. - [Б. м. : б. и., б. г.]. - Папир, 280 листова : илумин. ; 195x140 mm

Рукопис писан у трећој четвртини 16. века. - Писмо полууставно, редакција српска. - Заставице, иницијали, плетери. - Није конзервиран. Листови 1 и 280 празни са каснијим записима. На листовима 225 и 226 брзопис. Поклон Гедеона Дунђерског. Микрофилмован у Архиву Србије 1991. године. Дигитализован.

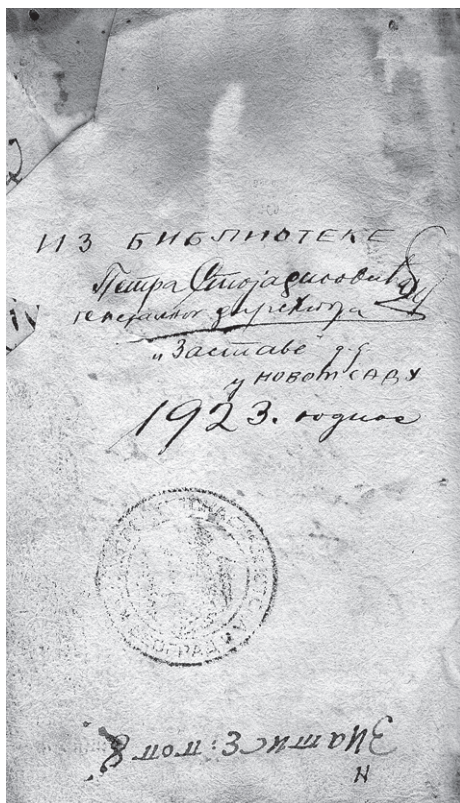
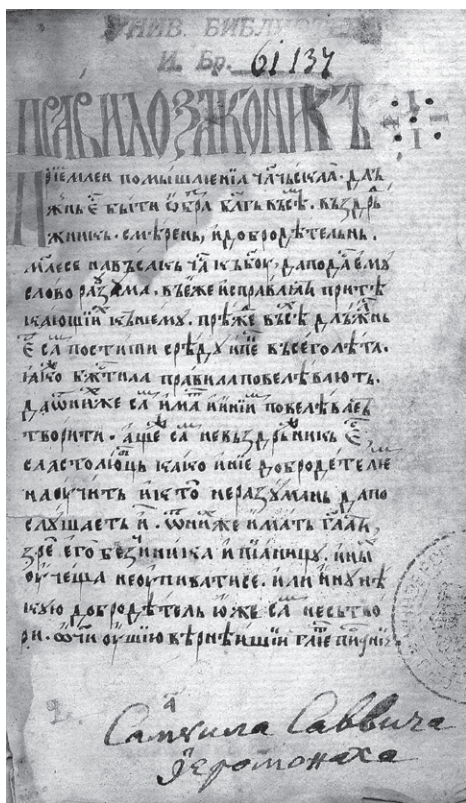
Рс 33

НОМОКАНОН. - [Б. м. : б. и., б. г.]. - Папир, 92 листа : илумин. ; 145x100 mm

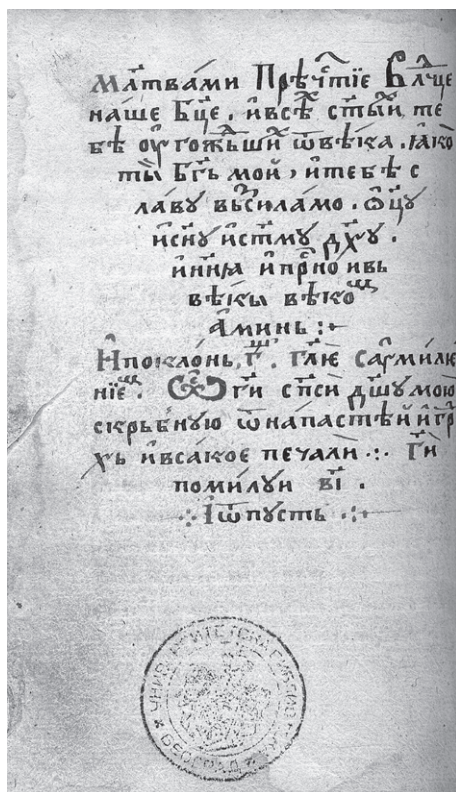
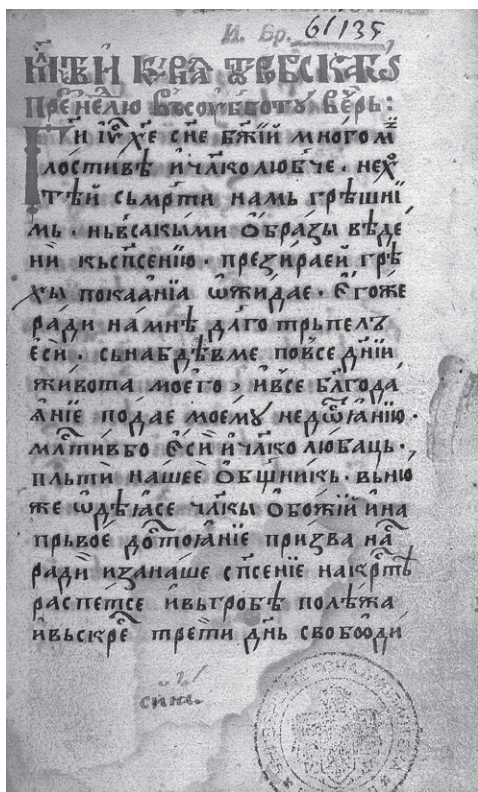
Насл. над текстом: Правилозаконик. - Рукопис писан средином 17. века. - Српска редакција. - Иницијали. - Рукопис је добро очуван са лепим кожним повезом са орнаментима. Нема краја. На листовима 1, 90-92 налазе се само каснији записи, од којих је један писан у Хопову 1779. године. Није конзервиран. Поклон Гедона Дунђерског. Микрофилмован на Мк 21. Дигитализован.

Рс 29

МОЛИТВЕНИК. - [Б. м. : б. и., б. г.]. - Папир, 98 листов : илумин. ; 160x100 mm

Рукопис писан у другој половини 17. века. - Писмо полууставно, редакција српска. - Иницијали. - Рукопис комплетан. Није конзервиран, али је добро очуван. Листови 1-8, 81-98 празни (неки од њих садрже касније записе). Поклон Гедеона Дунђерског. Микрофилмован на Мк 26. Дигитализован.
Рс 32

ШТАМПАНЕ КЊИГЕ

ОКТОИХ првогласник : [фрагменти]. - Цетиње : Ђурађ Црнојевић, 1494.
- 4 неповезана листа ; 27 cm

Шафарик 1829, 2; Шафарик 1865, 210; Каратајев 1861, 7; Каратајев 1878, 7;
Каратајев 1883, 7; Кириловић 1950, 1; Медаковић 1958, 189-190; Бадалић
1966, 4; Немировски 1989, 1, Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 1.
Р 5

ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ / Јеромонах Макарије. - Трговиште : Манастир
Трговиште, 1512 (Трговиште : Јермонах Макарије). - 287 листова ; 28 cm

Шафарик 1829 ; Шафарик 1865, 214; Каратајев 1861, 10; Каратајев 1883, 12. -
Скоро потпун, недостаје поговор. – Има седам заставица, две вињете и доста
украшних иницијала. – Повез оштећен. – Листови делимично рестаурирани.
- Поклон Гедеона Дунђерског.
Р 8

ПРАЗНИЧНИ минеј. - Венеција : Божидар Вуковић, 1538 ([Венеција] :
јерођакон Мојсије). - 432 листа : илустр. ; 30 cm

Шафарик 1829, 15; Шафарик 1865, 225; Каратајев 1861, 25; Каратајев
1878, 28; Каратајев 1883, 31; Кириловић 1950, 6; Медаковић 1958, 204-
207; Бадалић 1966, 45; Немировски 1993, 8; Грбић, Минчић-Обрадовић,
Шкорић 1994, 18-36. - Двостубачно. - Садржи 34 дрворезне илустрације са
ликовима светитеља, од којих су три српска: св. Симеон, св. Сава, св. Стефан
Дечански ; има заставице, доста вињета и украсних иницијала. - Недостаје
један, презадњи лист. - Кожни повез. Са белешкама ранијег власника, Петра
Стојадиновића, на полеђини предње корице и на једном посебном листу где
пише да је примерак комплетан. Поклон Гедеона Дунђерског.
Р 14

МОЛИТВЕНИК (Требник) из 1540. године. - Венеција : Божидар Вуковић, 1540. - 278, 81 лист ; 20 cm

Шафарик 1829, 18; Шафарик 1865, 226; Каратајев 1861, 26; Каратајев 1878, 29; Каратајев 1883, 33; Кириловић 1950, 7; Медаковић 1958, 207-208; Бадалић 1966, 47; Немировски 1993, 9; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 37-44.- Непотпун и делимично оштећен. Недостаје први лист и листови на крају књиге. Има доста вињета, неке од њих су у виду малих заставица, и доста украсних иницијала. Има два рукописна листа у штампаном делу и 81 лист рукописног додатка. Кожни повез. Поклон Гедеона Дунђерског.

P 30

ПСАЛТИРЬ съ послѣдованиємъ. - У Бнеціехъ : Виценцо Вуковиць, 1546. - 308 листова : илустр. ; 21 cm

Шафарик 1829, 21; Шафарик 1865, 229; Каратајев 1861, 29; Каратајев 1878, 32; Каратајев 1883, 36; Кириловић 1950, 9; Медаковић 1958, 208-209; Бадалић 1966, 51; Немировски 1993, 10; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 54-61, КНБС 2210. - Табака има 38, кватерниони, 4 нумерисана листа на почетку текста; сигнатура латинским и ћирилским словима и римским бројевима за прва четири листа; заглавља, иницијали и делови текста штампани црвеном бојом; богато орнаментисани оквири на свакој страни књиге. - Непотпун и делимично оштећен примерак. На почетку је сачувана Епистола Вићенца Вуковића. Кожни повез. Поклон Гедеона Дунђерског.

P 32

ТЕТРОИЕВАНГЕЛЪ. - Въ Бѣлградѣ : теромонах Мардаріе, повѣлениемъ Радиши Дмїтровика и Троѡна Го҃ндо҃лика, 1552. - 211 л. : иницијали, заставе ; 30 cm

Шафарик 1829, 23; Шафарик 1865, 232; Каратајев 1861, 32; Каратајев 1878, 35; Каратајев 1883, 41; Кириловић 1950, 11; Медаковић 1958, 227-229; Бадалић 1966, 59; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 64-68. – Текст црквеном ћирилицом. - Заглавља, иницијали и делови текста штампани црвеном бојом. - Табака има 27, кватерниони су, само су први и последњи терниони. Поклон Гедеона Дунђерског.

P 9

СЛУЖАБНИК. - Поновљено изд. Служабника Божицара Вуковића из 1519. год. - Венеција : Вићенцо Вуковић, 1554. - 240 лисова ; 19 см

Шафарик 1829, 25; Шафарик 1865, 234; Каратајев 1861, 33; Каратајев 1878, 36; Каратајев 1883, 42; Кириловић 1950, 12; Медаковић 1958, 211-212; Бадалић 1966, 60; Немировски 1993, 12; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 69-86. – Дупла пагинација, ћирилска слова и римски бројеви. – Примерак на сигнатури Р 20 је потпун. - Примерак сигнатури Р 23 је непотпун, има 160 лисова. Није повезан. Поклон Гедеона Дунђерског.

Р 20 Р 23

ТРИОДЪ постный. - Венеција : Стефанъ от Скадра и Вићенцо Вуковић, 1561. - 256 лисова : иницијали, заставе ; 29 см

Шафарик 1829, 30; Шафарик 1865, 237; Каратајев 1861, 36; Каратајев 1878, 40; Каратајев 1883, 47.; Кириловић 1950, 13; Медаковић 1958, 231; Бадалић 1966, 85; Каталог књига на језицима југословенских народа 1973, 2717; Немировски 1993, 15; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 95-99. Право име издавача: Стефан Мариновић. - Текст црквеном ћирилицом. - Заглавља, иницијали и делови текста штампани црвеном бојом. – Кожни повез, оштећен. Поклон Гедеона Дунђерског.

Р 3

ТЕТРОИЕВАНГЕЛЪ. - Мрџшина црква : ћермонахъ Мардаріе, 1562. - 211 лисова : иницијали, заставе ; 30 см

Шафарик 1829, 32; Шафарик 1865, 239; Каратајев 1861, 43; Каратајев 1878, 49; Каратејев 1883, 57; Кириловић 1950, 14; Медаковић 1958, 229 -230; Бадалић 1966, 95, Каталог књига на језицима југословенских народа 1973, 2932; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 101-103.

Р 6

ТРИОДЪ цветный. - Мрџшина црква : ћером. Мардаріе, 1566. - 218 лисова : илумин. ; 30 см

Шафарик 1829, 37; Шафарик 1865, 242; Каратајев 1861, 56; Каратајев 1878,

63; Каратајев 1883, 72.; Кириловић 1950, 16; Медаковић 1958, 230-231; Бадалић 1966, 122; Каталог књига на језицима југословенских народа 1973, 2719; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 111-116. – Текст црквеном ћирилицом. - Заглавља, иницијали и делови текста штампани црвеном бојом. - Заставе са фигуралним мотивима. Поклон Гедеона Дунђерског.

P 15

ПРАЗНИЧНИ минеј. - Сас Себеш : митрополит Ђенадије, 1580 (Сас Себеш : ђакон Коресија). - 460 листова : илустр. ; 26 cm

Шафарик 1829, 47; Шафарик 1865, 250; Каратајев 1861, 76; Каратајев 1878, 86; Каратајев 1883, 99; Бијану-Ходош-Симонеску 1903-1904, 28; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994, 137. – Језик српскословенски. – Писмо црквена ћирилица. - Непотпун. - Има шест дрворезних илустрација и три накнадно цртане руком и колорисане. Има доста вињета и скромних иницијала. Први лист је рукописни са мањом заставицом у боји. Поклон Гедеона Дунђерског.

P 17

ПСАЛТИР с последовањем из 1638. године. - Венеција : Бартоломео Гинамми, 1638. - 276 листова : илустр. ; 20 cm

Шафарик 1829, 49; Шафарик 1865, 253; Каратајев 1861, 422; Каратајев 1883, 475; Кириловић 1950, 23; Медаковић 1958, 221-222; Немировски 1993, 28; Грбић, Минчић-Обрадовић, Шкорић 1994; 143-148. – Пагинација је арапска, првих шест листова су рукописни; три заставице, украсни иницијали, две фигуралне вињете. - Примерак је непотпун, нема почетак. Кожни повез је добро очуван. Поклон Гедеона Дунђерског.

P 37

КНИГА историографија початја имене, славы и разширення народа славянскогo и ихъ Царей и Владѣтелей подѣ многѣми имянами и со многѣми Царствѣями, Королевствами, и Провѣнціями : собрана изъ многѣхъ кнѣгъ исторѣческѣхъ чрезѣ Господѣна Мавроурбѣна Архімандрѣта Рагужскогo. - [Санктпетербургъ] : Въ Санктпѣтербургскои Типографи, 1722. - [2], 13, 335, 7 стр. ; 21 cm

Текст црквеном ћирилицом.

P 244

ПОУЧЕНІЄ

Бл(а)гословеніємъ С(вѣ)тѣйшагѡ и Бл(а)женнѣйшагѡ великагѡ Г(о)|с|(по)д(и)на Г(о)|с|(по)д(и)на Арсенія Четвертаго Архі-еп(и)|с|копа Пекскагѡ всеѡже Сербїи и Болгарїи Далмацїи Босны западнягѡ поморїѡ ѡбои' поль Дуная и цѣлагѡ Іллирїка Патрїарха. Напечатасѡ сїѡ Книжица, Поученїе с(вѣ)т(ите)лское к' новопоставленному Іерею, в' вѣчную память ново пос(вѣ)шт(е)ннаго Г(о)|с|(по)д(и)на Г(о)|с|(по)д(и)на, Павла Ненадовича право Славнагѡ Еп(и)|с|к(о)па Карловачкагѡ Сенскагѡ и Плашкагѡ /трудоѡ Хрїстофора Жефаровича Іллирїко расїанскагѡ обштагѡ Зѡграфа. Все покорно Преписасѡ и в' Залогъ сыновскаго Бл(а)го Говѣнїѡ даръ принесесѡ. - В' Венне : [б. и.], 1742. – 12 листовъ : илустр. ; 15 см

Новаковић 2; Кириловић 31; Михаиловић 20; КНБС 690; Давидов 64; Панковић 68; Брковић 6. – Према Давидову штампано у типографији Томе Месмера. - Фолијација ћирилска црквеним словима, један иницијал, два украса заглавља, вињета на листу 1, без сигнатуре и кустоде

P 211

ПРИВИЛЕГІИ чрезъ Блаженныѡ Імператоры Лѡвполда Іѡсифа и Карола Шестагѡ Славнѣйшагѡ Поминанїа: такожде н(ы)нѣ царствующее величество Марїю Терезїю Славному народу Іллирїко Расїанскому : чрезъ слѣдующїѡ депутирти, и полномошники тоестъ Павла Ненадовича, еп(и)|с|к(о)па Карлшад|скаго, и Патрїаршескагѡ Генерал-Викара, Іѡанна Геѡргїевича, архї-діакона Патрїаршескаго, Арсенїа Вуича, обрїстлайтенанта Кралевскагѡ ѡ Краини Потискїѡ, Андреа Андреевича, Крале|в|скагѡ Постфервалтера Петроварадинскагѡ, и Хершоф|т|а уффелова Карловачкагѡ администратора, исходатайствованныѡ сре|д|ствїемъ высокыѡ ка|н|целларїи дворовнутреннейшїѡ, бл(а)гоутробнейше дарованныѡ, и потвержденныѡ дне 24. апрїлїа лета 1743. / въ прѣводе Привилегїи напрѣ|д|следующи|х|(ѣ) ѡ Латїнскагѡ діалекта на Матерный Славено-Сербскїи языкъ трудился Пачель Ненадовичъ Патрїаршескїи Писарь. - В' Вѣннѣ : Хрїstof: Жефаровичъ Ілл: Расс: общ: зѡграфъ, 1745. - [2], 28, [4] стр. ; 34 см

Новаковић 3; Михаиловић 24; КНБС 2168; Давидов 66; Панковић 70; Брковић 8-9. – Имена преводиоца и издавача на стр. [2]. - Пагинација арапска, први лист посебан, има пет иницијала, вињете (вињете на стр. 2 и 26 исте су као у латинском оригиналу : једноглави орао са круном на глави и са врпцом доле); последњу вињету Жефаровић је заменио, уместо

орла чотвороугаоником од стилизованог лишћа, црвенова и плодова са два нага путија; код потписа двоглави орао са ореолом око глава, штитом са грбовима на грудима и ланцем око штита о којем виси златно руно, исто као у латинском оригиналу; кустода

P 229

СМОТРИЦКИЈ, Мелетиј

Настоаѿнемъ Прилежаніемъ: и иждевеніемъ Превс(вѡ)штеннейшаго и превосходителнейшаго Архіеп(и)|с|копа Карловачкаго, и всегѡ в' державе их Цесаро Кралевскаго Величества обретацштагосѡ Славенно, Сербскаго, и валахійскаго Народа Митрополита, и обоихъ ихъ Цесаро: Кралевскихъ Величествъ Таѡнаго Советника, и проч': Г(о)|с|(по)дина Павла Ненадовича, Книга сѡ Грамматика в' полдзу и употребленіе ѡтрокѡвъ Сербски|х|(ъ) Желаяштыхъ ѡснователнаго Наученіѡ Славенскаго діалекта / [Мелетија Смотрицкаго, монаха братства виленскаго]. - [Б. м.] : иждевеніемъ... Павла Ненадовича, 1755 ([Рымникъ] : Напечатасѡ в' Еп(и)|с|копѡв Рымническов). – [288] листовъ ; 17 см

Новаковић 7; Кириловић 33; Михаиловић 31; КНБС 2487; Давидов 197а; Панковић 73; Бјану-Ходош-Симонеску 295/II; Брковић 264-266. – Име аутора на листу 5б. - Хрпт. ств. насл.: Грамматика славенска. – Фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони, на крају тернион; 26 заглавних украса, 5 завршних украса, вињета; оквири од правих линија; кустода. Дигитализован.

P 636

ЕВАНГЕЛІА чтомаѡ Во с(вѡ)тый и великій четвртокъ: на Літургији, на умовеніи, и по умовеніи ногъ, и во с(вѡ)тый великій пѡтокъ на утрени 12 с(вѡ)тыхѡ страстей Г(о)|с|(по)да Б(о)га и сп(а)са нашегѡ И(су)са Хр(и)|с|та, и на вечерни въ тойже с(вя)тый великій пѡтокъ : Ради православныхъ Славено-Сербскаго народа Обоегѡ пола и Всѡкаго возраста Хрїстіанъ, ко всегдашнему чтенію, и размышленію толь превеликихъ Благоедѡнїв Спасителѡ нашегѡ на типъ издавнаѡ ѡ З.О. лѣта 1764. - [1. изд.]. - [Въ Венецији] : Находитсѡ в' Тѡпографіи Грекоправославнои код' Димитріа Теодосіа, [1764]. – 47 листовъ; 16 см

Михаиловић 57; КНБС 945; Панковић 93; Брковић 89. – “Печатано в’

Московској Типографіи, 1759. года”--> посл. стр. - Пуно име приређивача је Захарија Орфелин. - Место издања, односно штампања и година издања дати према Михаиловићу. - Фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима, са 15 иницијала, 14 заглавних и 4 завршна украса, вињета на листу 2, кустода

Р 223а

ЈУЛИНАЦ, Павле

Краткое введеніе въ історію происхожденія славено-сербскаго народа, бывшихъ въ Ономъ владатѣльствѣ Царевъ, Деспотовъ, или владѣтельныхъ Кнѣзевъ Сербскихъ, до времени Георгія Бранковича, послѣднаго Деспота Сербскаго / сочинено и изъ разныхъ Авторовъ нотами издѣнено Павломъ Юлинцемъ находящимся въ Россійској Императорској Службѣ Военној. - [1. изд. 1. - [Въ Венециі : кодъ Димитрія Θεодосіа], 1765. - [12], 189 стр. ; 17 см.

Новаковић 30; Кириловић 52; Михаиловић 68; КНБС 1035; Давидов 203; Панковић 101; Брковић 140. - Карактеристика 1. варијанте 1. изд.: не постоји предговор читаоцу. - Место издања, односно штампања и штампар дати према Михаиловићу.

ПБ, 3

ИѦКА іерополітїка или Філософіа нравоучителнаѦ Символами и приуподобленіи издѣненна. - Въ... Віеннѣ : при Восточномъ Іллиріческомъ Типографѣ Іосифѣ Курцбекѣ, 1774. - [8], 309, [1] стр., [17] листовъ с илустр. : илустр. ; 20 см

Новаковић 78; Кириловић 70; Михаиловић 117; Панковић 127. – “Съ дозволеніемъ Правителствующихъ”--> насл. стр. - Према Михаиловићу, дело се приписује Атанасіју Миславском, превод Павлу Јулинцу, а предговор и издавање Атанасіју Деметровићу Секерешу. - Пагинација арапска, на почетку дурнион са сигнатуром, затим кватерниони; један иницијал, 10 заглавних украса, 53 завршна украса, вињете, 67 гравира, кустода.

Р 631

РАЈИЋ, Јован

Катихисисъ малыи или Сокращенное православное исповѣданіе греческаго неунитскаго закона : во употребленіе неунитскіа славено-сербскіа юности / сочиненъ и ѿ Неунитскаго Еп(і)с|копскаго въ Карловце 1774. лета Держаннаго Сѣнода потвержденъ. - Во Виеннѣ : Напечатанъ, и вбрѣтаетсѧ ко|д(ѣ) Іосифа Курцбек Цесарь-Кралев. Іллірїчес. и Восточнаго Типографа, [1776]. - 331 стр. ; 18 см.

Михаиловић 132; Кириловић 75; КНБС 2297; Панковић 130; Bianu-Nodou-Simonescu 385/II; Брковић 365-367. – Аутор и год. издања дати према Михаиловићу. У Српској библиографији XVIII в. наводи се да је Ј. Рајић саопштио да је немачки превод од Атанасија Деметровића Секереша, а Д. Руварац да је румунски превод од Пахомија Кнежевића. Међутим, према Н. Гавриловићу: “Историја ћирилских штампарија...”, 187, преводилац на нем. језик је Теодор Јанковић Миријевски, а на рум. су Димитрије Еустатијевић и Николај Стојка. - Насл. стр. и текст упор. на рум. (црквена ћир.) и нем. језику (гот.). - “Съ дозволеніемъ правителствуюштихъ”--> насл. стр.

Р 1395

ОБРАДОВИЋ, Доситеј

Животъ и приключенія Димитріа Обрадовича, нареченога у калућерству Досіоеа : нимъ истимъ списать и издать. Часть 1. - У Лаипсіку : у Типографіи Брайткопфа, 1783. - [18], 126 стр. ; 20 см

Новаковић 75; Михаиловић 167; Кириловић 88; КНБС 1814; Панковић 139

ПБ₅ 8

ЦОЛИКОФЕР, Георг Јоаким

Слово поучително господина Георгіа Їоакима Цоликофера... / сѣ немецкогъ езика преведено Досіоеемъ Обрадовичемъ. - У Лайпсіку : у типографіи господина Брайткопфа, 1784. - 31 стр. ; 21 см

Новаковић 82; Михаиловић 176; Кириловић 96; КНБС 2891; Панковић 145. - Стр. 7-8: Предраги читателю / [Доситеј Обрадовић].

ПБ₅ 9

ВЕЗИЛИЋ, Алексіје

Алексіа Везіліча Краткое написаніе ѡ спокоїноі жизни. - Въ... Вієннѣ : Напечатанно при Іосифе Бл(а)городномъ ѡ Курцбекъ Восточномъ Іллірїческомъ Дворномъ Тѣпографѣ, 1788. - [12], 1-110, 119-142, [2], 56 стр., [1] лист с таблом ; 18 см

Новаковић 93; Кириловић 104; Михаиловић 206; Панковић 160; Брковић 59-60. - “Съ дозволеніемъ Правителствующихъ”--> насл. стр. - Током штампања одстрањене су стр. 111-118 и стр. [2] са насловом “Ωглавление” (в. Л. Чурчић, “О раду Алексија Везилића ...”, 248-254)

ПБ₅ 14

ОРФЕЛИН, Захаріја

Вечный то есть ѡ начала да конца міра трающій Календарь, Содержаштїй въ себѣ Свѣтцесловъ и краткаѣ, по восточныѣ Ц(е)ркве исчисленїю, о кругахъ годовыхъ, и прочихъ принадлежаштыхъ вештей издасненїѣ, къ тому физїческаѣ о тѣлахъ міра, и о воданыхъ и воздушныхъ приключенїѣхъ разсужденїѣ; съ прибавленїемъ с(вѣ)штенныѣ и свѣтскїѣ Хронологїи нынѣ переѣ на славенскомъ ѣзыкѣ въ ползу славеносербскихъ народовъ : съ фїгурами / написанъ Захарїемъ Орфелїномъ Цес. Крал. Вієнскїѣ Академїи художествъ членомъ. - [2. изд.]. - Въ... Вієннѣ : При Іосифе бл(а)городномъ ѡ Курцбекъ, Іллірїческомъ Восточномъ Дворномъ Тѣпографѣ, 1789. - 366 стр., [9] листовѣ с таблама ; 21 см

Новаковић 101; Кириловић 110; Михаиловић 223; КНБС 1860; Панковић 168; Брковић 264-266. – Хрпт. ств. насл: Vecsni Kalendar. – Пагинација арапска, на листовима фолијација римска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог листа и арапским бројем, један иницијал, украси, вињете, 19 фигура на 9 посебних листовѣ на крају, насл. стр. са оквиром од графичких украса, кустода.

Р 635

НЕМЕЦКІИ и сербскїи словарь : на потребу сербскагѡ народа Въ Крал. державахъ : Возписанъ егѡ превосходителству Высокоблагородному Господину Господину Францїску ѡ Паула Графѡ ѡ Балаша, к.к. іллірїческому дворному канцелларїю = Deutsch und Illyrisches Wörterbuch zum Gebrauch der Illyrischen Nation in den K.K. Staaten : Zugeeignet Sr. Excellenz, dem Hoch-

wohlgebohrnen Herrn Herrn Franz de Paula Grafen von Balassa, K.K. Illyrischen Hofkanzler. [1 - 2]. - [2. изд., 1. варианта]. - Wien : Auf Kosten Joseph Edlen von Kurzbeck, k.k. Hofbuchdrucker und Großhändler, 1791. - [21], 719, [2], 226 [тј. 326] стр., [1] лист с таблом ; 23 cm

Кириловић 113; Михаиловић 235; Давидов 225; КНБС 8; Панковић 173; Брковић 215-219. – Сачињено према речнику “Deutsch-Russisches Wörterbuch Ausgegeben von Jacob Rodde”, Riga 1784 (в. С.К. Костић, “Уџбеници немачког језика...”, 518-529; В. П. Гудков, “Из истории сербской лексикографии”, 183-196). - Према С. К. Костићу преводиоци су Атанасије Димитријевић Секереш или Теодор Аврамовић. - Карактеристике 1. варијанте 2. изд.: 1) портрет грофа Балаша израдио је Мансфелд; 2) текст испод портрета је на лат. језику. - Речник штампан двостубачно

ПБ₅ 17

ГЕПХАРДИ, Лудвиг Албрехт

Краткаа Сербліи, Рассіи, Босны, и Рамы кралевствъ исторіа / по плану Вилхелма Гүѳри, и Іванна Грай и по иныхъ ученыхъ Англезовъ устроенаа и изъ 55. тома общественнаа исторіи издтаа и съ немецкагw на славенскіи азыкъ преведеннаа и краткими примѣчаніями изасненнаа Іванномъ Раичемъ... - Въ Віеннѣ : При Благородномъ Г. Стефане Новаковиче, 1793. - 225, [2] стр. ; 20 cm

Новаковић 131; Кириловић 133; Михаиловић 270; КНБС 446; Панковић 199; Брковић 368-369. – Аутор дат према Михаиловићу, док је према Новаковићу, Кириловићу и Панковићу аутор Јован Рајић. - Стр. 5-6: Ваше превосходительство / Преводникъ.

ПБ₅ 19

ТЕОДОСИЈЕ

Житіе Свѣтыхъ Сербскихъ Просветителеі Сймевна и Саввы / списанное Дометіаномъ іеромонахомъ хиландарскимъ во свѣтеі Горѣ Аѳѳонстѣі Ученикомъ свѣтагw Саввы Первагw Архіепископа Сербскагw ; сокращтенноже и wчищенно Кйрілломъ Живковичемъ православнымъ Епископомъ Пакр'чкимъ и Славоніи. - Печатано въ Віеннѣ : Въ Славенно Сербскоі Тіпографіи благород. Г. Стефана Новаковича, 1794. - [62] стр. ; 24 cm.

Новаковић 141; Кириловић 146; Михаиловић 317; КНБС 2673; Панковић 209; Брковић 424-425. - Аутор дат према Михаиловићу. Дигитализован.

Р 644

ДЕФО, Данијел

Животъ и чрезвычайна приключенія славнаго англеза Робинзона Круссе отъ Йорка собственномъ рукою нѣговомъ списанна. Часть 1 / изъ Нѣмецкаго Н. Лазаревичемъ преведенна. - Въ Будимѣ : Печатана писмены Кралевск. Всеучилища, 1799. - [20], 638 стр., [7] листова с таблом : илустр. ; 19 см

Новаковић 199; Кириловић 176; Михаиловић 375; Панковић 250. – Пуно име преводиоца је Никола Лазаревич. - Стр. [3-6]: [Предговор] / Преводчикъ. - Пагинација арапска; вињете, 7 гавира. Дигитализован.

Р 647

ПОВЕСТЬ житія славнаго и победоноснаго росіійско-імператорскаго фелдмаршала графа отъ Суварова Римникской / Ніколаемъ Лазаревичемъ ... съ Немецкаго на Славеносербскій языкъ преведена. - Въ Будимѣ : Печатана писмены Кралевск. Всеучилища, 1799. - 52 стр., [1] лист с таблом ; 19 см

Новаковић 200; Михаиловић 387; Кириловић 180; КНБС 2006; Панковић 251

ПБ₅ 29

ЛЕПРЕНС де Бомон, Жан-Мари

Поучителный магазинъ за децу : къ Просвештенію разума и Исправленію сердца. Часть 3 / ѿ Г(о)|с|п(о)жи Маріи ле Пренсъ де Бомонтъ сочинень ; а саде на ползү Славенно-сербске юности устроень Авраамомъ Мразовичемъ. - Въ Будимѣ : Печатанъ писмены Кралевскагw Універсітета, 1800. - 246 стр. ; 18 см.

Новаковић 208; Кириловић 185; Михаиловић 393.

Р 646

МРАЗОВИЋ, Аврам

Руководство къ славенстеі грамматице : исправленней во употребленіе славено-сербскихъ народныхъ училищъ / издано трудомъ Авраама Мразовича Народныхъ училищъ въ Крузе Печуіскомъ Правителѣ, Свободнагѡ и Кралевскагѡ Града Сомборскагѡ Стареішины, и Благороднагѡ Комітата Бачкагѡ Сүдеіскіѡ Столицы Приседателѣ. - Второе изданіе [тј. 3. изд.]. - Въ Будинѣ градѣ : Писмены Кралевскагѡ Всеучилишта Пештанскагѡ, 1800. - XVI, 192 стр. ; 19 см.

Михаиловић 396; Панковић 260. – “Цена безъ преплета 36. кр.”--> насл. стр. - Карактеристике 3. изд.: 1) на насл. стр. и у тексту коришћено је слово “γ”; 2) сигнатура великим латиничким словима; 3) другачији штампарски слог

Р 666

СТОЈКОВИЋ, Атанасије

Кандоръ или Откровеніе егѡпетскихъ таинъ / отъ Аѡанасіа Стойковича СС.НН. и Філософіи Доктора, и Іенскаго естество испытателнаго содружества члена действителнаго. - Въ Будим : Печатано писмены Славено-Сербскія Печатни Кралевскаго Всеучилища Пештанскаго, 1800. - [16], 87 стр. ; 19 см.

Новаковић 216; Кириловић 189; Михаиловић 400; КНБС 2604; Панковић 266.

ПБ₅ 34

НЕСКОВИЋ, Атанасије

Исторіа славенно-болгарскогѡ народа : изъ Г. Раича Исторіе и нѣкихъ Историческимъ [тј. Историческихъ] Книгъ / составленна и простимъ языкомъ списанна за сынове Отечества Аѡанасіемъ Несковичемъ. - Въ Будинѣ градѣ : Писмены Кралевскаго Университета, 1801. - [12], 229, [2] стр. ; 19 см

Новаковић 224; Кириловић 202; КНБС 1717; Панковић 283

ПБ₅ 35

СТОЈКОВИЋ, Атанасије

Аристидъ и Наталіа. Частица 1 / отъ А. Стожковича. - Въ Будиме : Писмены Кралевскаго Університета, 1801. - [4], 175, [2] стр. ; 19 см

Новаковић 228; Кириловић 204; КНБС 2603; Панковић 287.

ПБ₅ 36

СТОЈКОВИЋ, Атанасије

Аѳанасіа Стожковича ... Фусіка : простымъ языкомъ списана за родъ Славенно-Сербскій. Часть 1. - Въ Будиме : Писмены Кралевскаго Університета, 1801. - [48], 320 стр., [1] пресавијен лист с таблом : граф. прикази ; 20 см

Новаковић 227; Кириловић 205; КНБС 2610; Панковић 289. – Списак пренумераната.

ПБ₅ 37/1

СТОЈКОВИЋ, Атанасије

Аѳанасіа Стожковича... Фусіка : простымъ языкомъ списана за родъ Славенно-Сербскій. Часть 2. - Въ Будиме : Писмены Кралевскаго Університета, 1802. - [16], 330, [22] стр., [1] пресавијен лист с таблом : граф. прикази ; 20 см

Новаковић 240; Кириловић 214; КНБС 2610; Панковић 289. – Списак пренумераната.

ПБ₅ 37/2

СТОЈКОВИЋ, Атанасије

Аѳанасіа Стожковича... Фусіка : простымъ языкомъ списана за родъ Славено-Сербскій. Часть 3. - Въ Будиме : Писмены Кралевскаго Університета, 1803. - [9], 284, [20] стр., [1] лист с таблом : граф. прикази ; 20 см

Новаковић 255; Кириловић 225; КНБС 2610; Панковић 289. – Регистар.

ПБ₅ 37/3

ХЕРАСКОВ, Михаил Метвејевич

Нума или Процвѣтаюштіи Римъ / съ рѣсскіаго превблеченныи Григоріемъ Терлаичемъ. - Въ Будинѣ градѣ : Писменами Славено-Сербскіа Печатни, соединенныа съ Кралевскою Печатнею Всеучилишта Пештанскаго, 1801. - XXIV, 231, [1] стр., [1] лист с таблом ; 19 см

Новаковић 229; Кириловић 207; КНБС 2841; Панковић 290. – Аутор дат према Кириловићу и КНБС. - Према бази података БМС дело је прерада романа Жан-Пјера Клари де Флоријана. - Речник: стр. 211-231. – Списак пренумераната

ПБ, 38

ЛАУРЕМБЕРГ, Петар

Цвѣтникъ въ двесте и двадесать и четыре избранныхъ исторіахъ насажденныи и из источникѣвъ і(зра)илевыхъ напоенныи, въ немъ же крины удовніи добродетелеі посреде терніи порокаѣвъ растуть и цвѣтуть : въ ползу и украшеніе всехъ любителей че(с)тности предложень 1793 / За 67 лето дарованныа жизни трудъ сеі въ благодареніе Б(о)гу принесень І. Р. - Въ Будинѣ градѣ : Печатано писмены Крал. Всеуч. Пешт., 1802. - XLVIII, 584 стр. ; 20 см

Новаковић 235; Кириловић 208; КНБС 1318; Панковић 301. – Аутор дат према Кириловићу и КНБС. - Према наведеним изворима преводилац је Јован Рајић.

Р 288

ПОСЛѢДОВАНИЕ С(ва)таго великомученика чудотворца и міроточца Іванна Владимира, Царя сербскаго / преведено съ греческаго на Славенскіи, настоаѣніе|м|ъ ихъ преподобіа Луки и Парвеніа іеромонахаѣвъ и проигуменѣвъ, с(ва)тыа сербскіа и ц(а)рскіа Лайры Хилендара, во с(ва)тоі горѣ Аѣонскоі суштіа и ѿ погрешности исправлена у с(ва)таго Спйридѣна въ Трестѣ. - [Трст] : трошкомъ ... Хаджи Ѣеодорѣ Мекша, 1802 (Въ Венеціи : При Пани Ѣеодосіевомъ). - 32 стр. ; 21 см

Новаковић 236; Кириловић 210; КНБС 2105; Панковић 209. – Текст црквеном ћирилицом. – Подаци о насл. стр. преузети из библиографије Стојана Новаковића. - “Con licenza de’superiori.” --> насл. стр. - Према наведеним

изворима, преводилац и прерађивач је Вићентије Ракић.- Књига је дефектна. Недостаје насл. страна. Странице су оштећене.

Р 258

ФАУСТ, Бернхард Христоф

Катихисисъ здравія : на потребу школску и домашнее наставленіе : съ 3-ми изображеніями / Бернхардомъ Хрїстофоромъ Фаустомъ... ; нынѣ же съ нѣмецкаго на славено-сербскій языкъ преведенъ Павломъ Хажичемъ... - Въ Будинѣ градѣ : Печатано писмены Крал. Унїверс. Пештанск., 1802. - [16], 160 стр. : илустр. ; 19 см

Новаковић 241; Кириловић 215; КНБС 2794; Панковић 308. – Српски текст црквеном ћирилицом. - Превод с нем. језика. - Недостају стр. 67-68, 159-160.

ПБ₅ 40

КАТАЛОГЪ разныхъ церковныхъ, молитвенныхъ, історическихъ и школскихъ с-сербскихъ и славенскихъ книгъ, которыя находятся у г. Даміана Каулиціи книгопродавца въ Новомъ Садѣ. - Въ Будимѣ : Писмены Кралевскаго Унїверситета, 1804. - 40 стр. ; 19 см

Новаковић 261; Кириловић 232. – “Овде назначене книге све кодъ истога Господара у преплету находе се” --> насл. стр.

Р 669

СОЛАРИЋ, Павле

Ново гражданско землеописаніе : перво на езику сербскомъ у две части Павломъ Соларичемъ : съ Землеописникомъ одъ XXXVII листовъ. [Часть 1, Уведеніе всеобще и Европа]. - У Венеціи : У Пане Θεодосіева, 1804. -XXII, 474 стр. ; 22 см.

Новаковић 27; КНБС 2508; Панковић 343.

ПБ₅ 44

БУЛИЋ, Василије

Землѡписанія всеобщегъ. Часть 1, Землѡписаніе маѡматическо / сочинѣно у Сомбору Василіемъ Буличемъ ... - [Будимъ] : Печатано иждивеніемъ Господара Димитріа Ридьцкогъ, 1824 (У Будиму : Писмены Крал. Всеучилища Пештанскогъ). - XXIV, 224 стр., [3] пресавијена листа с таблама ; 20 cm

Новаковић 645; Кириловић 553; КНБС 252; Панковић 630. – “Geographia Universalis, von V. Bulics.” --> насл. стр. - Списак пренумераната.

P 707

МИЛУТИНОВИЋ-Сарајлија, Сима

Зорица / Симеоном Милутиновићем Сарајлиом сочиніена. - У Пешти : Издао Јосиф Миловук, 1827 (У Будиму : Штампом Свеучилишта Пештанска). - 81, [34] стр., [1] лист с таблом ; 22 cm.

Новаковић 682; Кириловић 585; КНБС 1528; Панковић 659. – “Auroga” --> насл. стр. - Списак пренумераната. - Садржи и: Lebensbeschreibung des grossen und berühmten Serbischen Helden Marco Kraljewitsch (Königsohn Marco) : Auszug aus der Iris, Zeitschrift für Wissen, Kunst und Leben, 1827, Nro. 76 und 77 / [Евстатје Мѡхљовић]

P 677

ЗБОРНИКЪ или Собраніе всякому хрїстіанину потребныхъ моленій. - Въ Будиме : Писмены Крал. Всеучилишта Пештанскаго, 1838. - 107 стр., [7] листова с таблама ; 15 cm

Мѡхљовић 378. – “Съ дозволеніемъ правителствующихъ” --> насл. стр. - Фолијација ћирилска црквеним словима; један иницијал, вињете, насл. стр. са украсним оквиром, кустода.

P 648

РАДИЧЕВИЋ, Бранко

Песме Бранка Радичевића. [Књ.] 1. - У Бечу : У Јерменскомѡ намастиру, 1847. - 162, [10] стр. ; 22 cm

Новаковић 1506; Кириловић 1233; КНБС 2264; Панковић 1387. – Списак пренумераната.

Р 188/1

Песме Бранка Радичевића. [Књ.] 2. - У Бечу : У Јерменскомe намастиру, 1851. - 95 стр. ; 22 см

Новаковић 1753; Кириловић 1538; КНБС 2264

Р 188/2

Песме Бранка Радичевића. [Књ.] 3. - У Темишвару : Печатано у Ферка и комп., 1862. - IV, 183, [10] стр. ; 22 см

Новаковић 2491; Кириловић 2190; КНБС 2264. – Стр. III-IV: Предговор / Тодор Радичевић. - Списак пренумераната.

Р 188/3

ОБРЕНОВИЋ, Михаило, српски кнез

Милош Обреновић или Поглед на историју Србије од 1813-1839 : као одговор г. Сипријану Роберту од Кнеза Михаила М. Обреновића / превео с француског езика Ч. - [Земун] : Народна књигопечатња Медаковића, 1850. - 136 стр. ; 20 см

Новаковић 1680; Кириловић 1473; КНБС 1553. – Према СБ, преводилац је Данило Медаковић. - Место штампања дато према Кириловићу и КНБС. – Списак пренумераната.

Р 179

ЈОВАНОВИЋ-Змај, Јован

Снохватице Змајовине. Св. 1-2. - [Б. м. : б. и., 1895] (Београд : Парна радикална штампарија). - 122, [2] стр. ; 19 см

Кор. насл. - Са пошветом аутора.

Р 182

НАЈВИШИ краљ.[краљевски] рескрипт од 10. августа 1868. и Уредба за српско-народне школе од 17. јула 1882. - Нови Сад : Штампарија српске књижаре Браће М. Поповића, [б. г.]. - 64 стр. ; 23 см

Кор. ств. насл.

Р 1168

АРХИВСКА ЗБИРКА

1705, јули 20, Варадин

Патент манастиру Раковцу издат од генерала Нехоме.

Један исписани лист, ћирилица, српско-словенски језик, очуван печат у црвеном воску, 32 x 21

Ибр. 1624

1722

Представка Срба официра, потписало се пет официра у име официра своје команде, митрополиту Викентију Поповићу. Протестују због гажења саборских привилегија од стране митрополита и жале се на његову околину која га рђаво саветује.

Два исписана листа, ћирилица, српско-словенски језик, пет очуваних печата у црвеном воску, 32 x 19

Ибр. 1637

1740, август 20, Карловци

Василије, студеначки архимандрит епископу будимскоме.

Пише му о приликама у којима се налазе он и његови другови, као избеглице из Србије и Београда, који су побегли пред турским насиљем.

Два исписана листа, ћирилица, српско-словенски језик, очуван печат у црвеном воску, јако поцепано и текст оштећен, 33 x 22

Штампано у *Српском Сиону* за 1904. годину

Ибр. 1600

1749, мај 3, Беч

Софроније Јовановић, владика, неком епископу. Пише му поводом сазива српског црквено народног сабора у Карловцима.

Два исписана листа, ћирилица, српско-словенски језик, 22 x 17

Штампано у *Српском Сиону* за 1906. годину

Ибр. 1115

1785, октобар 7, Беч

Алексије Везилић, књижевник «Благодјеју». Пише му како је «трудно и печално» живети ван отаџбине, и да он то чини због тога што штампа Епистолар с титулама, књигу корисну за «славеносрпску јуност».

Један исписан лист, ћирилица, српско-словенски језик, 24 x 18

Ибр. 1601

1797, август 9, манастир Ковилъ

Јован Рајић, архимандрит, митрополиту Стефану Стратимировићу. Моли митрополита Стратимировића да га ослободи почасних дужности које је до тада бесплатно вршио у неким црквеним телима, јер му старост не дозвољава да и даље у њима остане.

Два исписана листа, ћирилица, српско-словенски језик, 38 x 24

Ибр. 1635

1793, септембар 8, Беч

Сава Текелија митрополиту Стефану Стратимировићу. Потврђује пријем његовог писма и одговара му на нека питања у вези са разводом брака. Наводи један конкретни случај и у вези с њим расправља о том питању.

Два исписана листа, ћирилица, српско-словенски језик, 24 x 18

Ибр. 1642

1835, април 25, Локве

Концепт састава Лукијана Мушицког «Останте за меном о черне бриге»!

Један исписани лист, ћирилица, српско-словенски језик, 21 x 17

Ибр. 1146

1849, јуни 2, Цетиње

Петар Петровић-Његош В. Василијевићу у Земун. Захваљује му што је у његово име дао капетану Јанковићу 150 дуката. Шаље му новац.

Један исписани лист, на другом листу адреса, ћирилица, српски језик, 27 x

12

Ибр. 1156

1893

Јован Јовановић Змај «драгом Мији». Кратка песма од 6 стихова, поздрав из Которског залива. Стихови су записани на полеђини «чудотворне слике блажене госпе од Шкрпјела у Перасту». 19 x 13

Ибр. 1108

САДРЖАЈ

Увод	3
Гедеон Дунђерски	17
Рукописне књиге из библиотеке Гедеона Дунђерског	20
Штапмане књиге из библиотеке Гедеона Дунђерског	29
Архивска збирка	47

Аутори изложбе и каталога

др Никола Марковић

Даница Филиповић

Издавач

Универзитетска библиотека “Светозар Марковић” у Београду

За издавача

др Стела Филипи Матутиновић

Ликовни уредник

мр Селман Трговац

Штампа

Фото-ОКО, Београд

Тираж

300 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

027.7(497.11) : 025.2(083.824)

МАРКОВИЋ, Никола, 1951-

Гедеон Дунђерски, велики добротвор
Београдског универзитета : изложба поводом
Дана библиотеке : каталог / [аутори изложбе и
каталога Никола Марковић, Даница Филиповић].

- Београд : Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић“ , 2009 (Београд :
Фото-око). - 49 стр. : илустр. ; 24 cm

Тираж 300. - Напомене уз текст.

ISBN 978-86-7301-042-7

1. Филиповић Даница, 1950- [аутор] [аутор
изложбе]

а) Универзитетска библиотека “Светозар
Марковић“ (Београд). Библиотека Гедеона
Дунђерског - Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 158428172